

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-2721 2, 5, 8, 22, 23, 38 IR 68 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2026, PREZIDENTO RINKIMŲ
ĮSTATYMO NR. I-28 4, 7, 10, 20, 21, 28, 37, 56, 57, 60, 61 IR 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2027, RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ
ĮSTATYMO NR. IX-1837 3, 7, 10, 22, 23, 30, 39, 66, 67, 68, 71 IR 72 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO XIIP-2028, SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ
ĮSTATYMO NR. I-532 2, 5, 9, 20, 21, 28, 36, 63, 64, 65 IR 66 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2029 BEI REFERENDUMO ĮSTATYMO NR. IX-929
2, 11, 30, 31, 38, 53, 54, 57, 58, 60¹ IR 77 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-2030 (TAP-18-961(2); TAIS 18-7096(3))**

2018-08-09 Nr. NV-2104

Vilnius

Projekto rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projekto tikslas: pateikti Vyriausybės išvadą (iš esmės pritarti) dėl Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto vardu Komiteto pirmininko P. Urbšio pateiktų projektų, kuriais siūloma:

- sudaryti palankesnes sąlygas neįgaliesiems dalyvauti rinkimuose: įvesti draudimą riboti pilietinę rinkimų teisę dėl neįgalumo, netinkamai pritaikytą aplinką laikyti diskriminacijos dėl neįgalumo forma, numatyti privalomą patalpų pritaikymą neįgaliesiems arba pritaikytų patalpų nuomos išlaidų dengimą iš savivaldybių biudžetų lėšų ir patalpų tinkamumo vertinimo reglamentavimą;
- atlyginimą už darbą rinkimų komisijose reglamentuoti įstatymu ir 14-22 proc. didinti atlyginimų dydžius: nustatant juos pagal pareiginės algos bazinį dydį (132,5 Eur) ir taikant koeficientą nuo 0,2 iki 0,31 (26,5– 40,9 Eur), bei numatyti skatinimo tvarką.

Dabartinė situacija neatitinka Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatų ir Konstitucinio Teismo suformuluotos doktrinos dėl asmenų, gaunančių atlyginimą iš valstybės (savivaldybių) biudžeto lėšų, darbo apmokėjimo sąlygų nustatymo įstatymu:

- Šiuo metu draudimas riboti piliečių rinkimų teisę dėl neįgalumo nenumatytas.
- Iš 1996 rinkimų apylinkių tik 699 yra pritaikytos neįgaliesiems. Dabartinė tvarka, kai balsavimo patalpų pritaikymas neįgaliesiems gali būti atliekamas iš Vyriausiosios rinkimų komisijos lėšų, jas per 2 mėn. po rinkimų išieškant iš savivaldybių – neveikia.
- Darbo užmokestis už darbo dieną rinkimų komisijose reglamentuotas Vyriausybės nutarimu, ir nustatomas taikant bazinės mėnesinės algos (BMA-35,5 Eur) dydžio koeficientą - nuo 0,51 iki 1 BMA (18,1 - 35,5 Eur).

Projekto esmė: siūloma iš esmės pritarti Įstatymų projektams, tačiau siūlyti juos tobulinti:

- vietoj sąvokos „vienkartinė pinigine išmoka“ vartoti „premija už atliktą darbą“;
- detaliau pagrįsti skatinimo už labai gerą darbą tikslingumą arba jo atsisakyti, jei nebūtų atsisakyta – apibrėžti, kokią dalį komisijų darbo užmokesčiui patvirtintų lėšų galima panaudoti skatinimui;
- patikslinti, kad atlyginimų tarifams padidinti papildomai reikės apie 745 tūkst. eurų (ne 690 tūkst. eurų, nuo 2018-01-01 pasikeitus pareiginės algos baziniam dydžiui);
- numatyti galimybę į atstovybių balsavimo komisijas komandiruoti asmenis iš Lietuvos, bei nustatyti, kad balsavimo komisijos pirmininką skiria užsienio reikalų ministras;

- sutrumpinti balsavimo atstovybėse terminą (nuo 10 dienų iki 3 dienų).

2017 m. gruodžio 20 d. Vyriausybė Seimui pateikė atitinkamų Įstatymų projektus, kuriais buvo siūlomos iš esmės analogiškos nuostatos dėl neįgaliųjų teisės dalyvauti rinkimuose užtikrinimo ir atlyginimo už darbą rinkimų komisijose nustatymo (išskyrus skatinimo tvarkos nustatymą įstatymu).

Derinimas: projektas patikslintas pagal 2018 m. liepos 3 d. tarpinstituciniame pasitarime pateiktas Vyriausybės kanceliarijos, Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabas.

Vyriausybės išvada Seimui turėjo būti pateikta iki 2018 m. birželio 13 d.

Atitiktis Vyriausybės programai: atitinka Vyriausybės programos 63.1. papunktį, numatantį įgyvendinti Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, sąlygojančias neįgaliųjų teisių geresnį užtikrinimą visose gyvenimo srityse.

Dalykinio vertinimo išvada: teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

- atkreiptinas dėmesys, kad po 2018 m. liepos 3 d. tarpinstitucinio pasitarimo Vyriausybės išvados projektas papildytas naujomis nuostatomis - Užsienio reikalų ministerijos pasiūlymais (dėl komandiruojamų asmenų į atstovybių balsavimo komisijas, balsavimo atstovybėse termino sutrumpinimo), todėl manome, kad siūlomi pakeitimai turėtų būti suderinti su Vyriausiąja rinkimų komisija.
- siūlant įteisinti galimybę į balsavimo komisijas atstovybėse komandiruoti asmenis iš Lietuvos, turėtų būti įvertintas tam reikalingas papildomų lėšų poreikis bei šaltinis, taip pat svarstyti, ar siūlomas sutrumpinti balsavimo terminas (nuo 10 d. iki 3 d.), neapribos rinkėjų užsienyje galimybių dalyvauti rinkimuose.

Siūlome projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime, taip pat įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. rugpjūčio 8 d. išvadoje NV-2099 pateiktas pastabas.

Politikos įgyvendinimo grupės vyriausioji patarėja

Eglė Neciunskienė